

ОПИС КЛІНІЧНИХ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ ОЗНАК ДИСГАРМОНІЇ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Хамурарь А. Ю.

Студентка 5 ск курсу, спеціальності 053 Психологія, ФПСР

Керівник: Смокова Л. С.

к. психол. н., доцент кафедри практичної та клінічної
психології ФПСР

Актуальність дослідження. Дослідження проблеми дисгармонії психічного розвитку у дітей дошкільного віку є

дуже актуальним у сучасному світі. Це пов'язано з тим, що даний стан є одним з найбільш поширених порушень у дітей цього вікового періоду. Дитини з дисгармонією психічного розвитку можуть мати проблеми з розвитком мовлення, емоційної сфери, соціалізацією та навчанням.

Більшість батьків та вихователів не завжди можуть вчасно виявити ознаки дисгармонії та не знають, як правильно коригувати дану проблему. Тому дослідження клінічних та психологічних ознак дисгармонії психічного розвитку у дітей дошкільного віку має велике значення для вчасної діагностики та корекції даного стану.

Дослідження даної теми може сприяти розробці ефективних методів діагностики та корекції дисгармонії психічного. В цьому контексті, опис клінічних та психологічних ознак дисгармонії психічного розвитку у дітей дошкільного віку може сприяти ранній діагностиці та вчасній корекції цього стану. Це дозволить запобігти подальшому загостренню проблеми та забезпечити дитині більш успішну соціальну адаптацію та розвиток. Таким чином, дослідження даної теми є важливим кроком у покращенні якості життя дітей дошкільного віку та підвищенні їхнього рівня самореалізації.

Мета дослідження полягає у визначенні клінічних та психологічних ознак дисгармонії психічного розвитку у дітей дошкільного віку та вивченні можливих методів їх психологічної корекції.

Дослідження психічного розвитку у дітей дошкільного віку має велике практичне значення для педагогів, психологів та батьків. Дитинство є найважливішим періодом в житті людини, оскільки саме в цей час формуються основи особистості, розвиваються когнітивні та соціальні навички, формується емоційна сфера.

Дисгармонія психічного розвитку – це стан, який відзначається нерівномірністю розвитку окремих психічних функцій, що приводить до порушення здатності дитини

адаптуватися до соціальної дійсності. Дисгармонія може бути спричинена різноманітними причинами, такими як генетичні чинники, ускладнення в перинатальному періоді, фізичні чи психологічні травми, недостатній розвиток зорової чи слухової системи та інші.

Основними особливостями дисгармонії психічного розвитку є порушення психомоторного розвитку, порушення мовлення та мислення, порушення емоційного розвитку та поведінки, а також порушення пізнавальних процесів.

Залежно від специфіки порушень, дисгармонія психічного розвитку може бути класифікована за наступними критеріями:

- За спектром порушень: моторної, емоційної, мовленнєвої та пізнавальної дисгармонії;
- За ступенем вираженості: легкої, середньої та важкої дисгармонії;
- За способом виявлення: оглядова, тестова, інтерв'ю та інші методи.

Клінічний портрет дитини з дисгармонією психічного розвитку:

- Затримку психомоторного розвитку: дитина може починати сидіти, ходити, говорити та інші рухи значно пізніше за своїх ровесників;
- Порушення мовлення: дитина може не говорити взагалі, мовити нечітко або неадекватно, затримувати мовленнєвий розвиток;
- Порушення пізнавальних процесів: дитина може мати проблеми з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації та інші порушення;
- Порушення емоційного розвитку та поведінки: дитина може бути гіперактивною, агресивною, емоційно нестабільною та інші порушення.

Крім того, дитина з дисгармонією психічного розвитку може мати проблеми з соціальною адаптацією, утриманням уваги, формуванням моральних та етичних норм та інші

порушення.

Для діагностики дисгармонії психічного розвитку проводяться спеціальні тести та оглядові методики, які дозволяють виявити порушення у розвитку різних аспектів психіки.

Профілактика дисгармонії психічного розвитку передбачає комплексний підхід, що включає забезпечення оптимальних умов для здорового розвитку дитини, виявлення та лікування порушень розвитку вчасно, підтримку та співпрацю з батьками та іншими близькими людьми, а також реалізацію корекційної роботи з дитиною.

Корекція дисгармонії психічного розвитку повинна бути комплексною і індивідуально підбраною для кожної дитини з урахуванням специфіки його порушень та потреб.

Основні напрямки корекції включають:

- Корекцію рухової активності та психомоторного розвитку;
- Логопедичну корекцію порушень мовлення;
- Психотерапію та корекцію порушень поведінки та емоційного розвитку;
- Психофармакотерапію, якщо необхідно.

Окрім того, важливим елементом успішної корекції дисгармонії психічного розвитку є підтримка соціальної адаптації та інтеграції дитини у суспільство. Для цього можуть бути використані різні методики, наприклад, групова терапія, робота з педагогом–психологом, спеціальні заняття зі спорту та інші методи.

Важливо розуміти, що дисгармонія психічного розвитку не є причиною для дискримінації та соціального відчуження дитини. Завданням суспільства є створення умов для повноцінного розвитку та інтеграції дітей з різними порушеннями в життя суспільства.

Висновки. Дисгармонія психічного розвитку – це стан, що характеризується порушенням балансу між різними аспектами розвитку дитини, такими як мовлення, мислення,

соціальні навички, емоції та інші.

Причини дисгармонії психічного розвитку можуть бути різноманітними, включаючи генетичні та оточуючі фактори, такі як харчування, навколишнє середовище, взаємодія з батьками та іншими дітьми.

Корекція дисгармонії психічного розвитку повинна бути комплексною, включаючи психотерапію, лікування лікарськими засобами, реабілітацію, а також підтримку та співпрацю з батьками та іншими близькими людьми.

Ефективність профілактики дисгармонії психічного розвитку полягає в забезпеченні оптимальних умов для здорового розвитку дитини, включаючи правильне харчування, взаємодію з батьками та іншими дітьми, стимулювання розвитку різних аспектів особистості, забезпечення безпечного та комфортного середовища проживання та інші заходи.

Для забезпечення здорового психічного розвитку дитини важливо не тільки вчасно виявляти та лікувати будь-які порушення розвитку, але й створювати оптимальні умови для її розвитку та забезпечувати підтримку та співпрацю з батьками та іншими близькими людьми.

Література

1. Ільєнкова Г. М. Психологія раннього дитинства. Київ: Альтернативи. 2016. 380 с.
2. Кузьменко Л. І. Психологічні аспекти формування особистості дошкільника. Харків: Видавництво НТУ «ХП». 2017, С.78 – 94.
3. Мартирисян С. Г. Психологія дитинства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2015.
4. Онопрієнко Т. А. Психологічні особливості дітей дошкільного віку зі зниженим рівнем емоційної стабільності. Педагогіка вищої та середньої школи, 2019 58, С.147–154.
5. Харламова Т. Є. Психологічні особливості розвитку дітей дошкільного віку з вадами мовлення. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Психологія, 2018. 66, С.16–22.